

RETSENSIOON

Erki Suurjaak'i esseele "Rahvaarmee on Eestile vajalik" õppeaines LAV3750 Väljendus kunsti alused.

Erki Suurjaak on oma essees "Rahvaarmee on Eestile vajalik" kirjutatud nii tudengitele kui ka teistele keskkooli lõpetanutele küllaltki aktuaalsel teemal. Just viimasel ajal on saanud Eesti Vabariigi seadustik kaitseväeteenistuse seisukohalt ühe olulise täienduse, mille kohaselt keskkoolide lõpetajad on kohustatud enne kõrkkooli või kutseasutusse astumist läbima kaitseväeteenistuse.

Essee läbivaks jooneks on faktidel põhinev tõestus, miks on Eestile rahvaarmee vajalik. Esmalt võetakse vaatluse alla Eesti kaitse võimalikkus, mille käigus selgitatakse meie vabariigi võimalikud sõjalised ohustajad. Autor näeb peamise rahu ohustajana meie suurt idanaabrit. Viimase sõjalisi jõude analüüsid, mida too võiks rakendada Eesti alistamiseks, selgitatakse võimalusi, mis meil on kaitseks ette võtta ja kas kaitse on üleüldse võimalik. Autor näeb kaitse võimalikkust just raahvaarmee näol. Viimase fakti tõestuseks uuritakse veel NATO, palgaarmee ja poliitilise kaitse osatähtsust. Asjaliku ja faktidel põhineva arutluse käigus jääb lõpptulemus samaks – rahvaarmee on Eestile vajalik.

Vormistusliku külje pealt on autor lasknud sisse mõned näpuvead, mis võivad lugejat eksitada. Võimalikku segadust tekitavad viited kasutatud kirjandusele, sest ühel lehel (lk. 5) jääb arusaamatuks, mille kohta käib lehekülje all olev selgitus, sest tekstis on mitmes kohas kasutusel sama numbriga ülaindeks. Veel tahaks välja tuua sissejuhatuse (lk. 3), mis sisuliselt jääb traditsionaalse sissejuhatuse ja annotatsiooni vahele, kuna see hõlmab elemente mõlemast. Esimene alateema "Kaitse võimalikkus" (lk. 4-5) sisaldab lõike, mille paigutaksin pigem sissejuhatusse. Sellega oleks saavutatud vormistusnõutele korrektselt vastavad annotatsioon ja sissejuhatus. Kui kõrvale jätta asjaolu, et tekst ei olnud paremast äärest joondatud, mis veidike häiris, oli antud töö vormistuslikult nauditav. Eriti meeldis alateemadeks jaotamine ja viitamine kasutatud kirjandusele, mis annab lugejale võimaluse kirja pandud faktide kontrollimiseks või nende kohta lisa lugemiseks.

Essee sisulise poole teevad kõrgetasemeliseks arvukad näited ja võrdlused maailmapraktikast. Tuleb tunnistada, et autor ei ole jätnud midagi "juhuse hooleks", vaid on oma väite – rahvaarmee on Eestile vajalik - matemaatilise korrektsusega tõestanud. Väga raske on antud kirjatükki lugedes vastupidise arvamuseni jõuda.

Teemavalikuga tallab autor just ühel Eesti Vabariigi konnasilmal, mis tekkis juba tükk aega tagasi ja mille ebamugavus on viimasel ajal jällegi võimendunud, seda seoses juhtkonna vahetusega kaitseväge eesotsas. Mööda ei saa ka vaadata

arusaamatustest tankide kinkimisest Poolalt Eestile, millest ähvardab tõusta poliitiline skandaal. Seega tuleb tunnistada, et igasune pealkiri, milles on mainitud Eesti kaitseprobleeme või Kaitseväge, tõmbab ligi. Viimase tõttu on autori teemavalik täistabamuse vääriline.

Alateema “Poliitiline kaitse” puhul oleks oodanud veidikene rohkem “tõestusmaterjali” väite, sõjapidamine on kallis lõbu, kohta, sest minule isiklikult tundub kallis lõbu suhteline. Tavainimesel on üpris vähe aimu sellest, milliseid rahalisi ja inimjõulisi kulutusi üks sõda kaasa toob. Selle tõttu leian, et mõni konkreetne näide oleks teemaarendusele oluliselt kaasa aidanud.

Lõppkokkuvõttes tahan kiita autori teemavalikut ja väga asjalikku, faktidega ilmestatud arutelu. Hoolimata väikestest vormistuslikest ebameeldivustest oli essee lugemine raiskamata aeg, mis tõi selgust Eesti Vabariigi võimalustesse ennast välisohu vastu kaitsta.

Kert Rungi
970768
LAP 62

24.04.2000